

DE ZWAAN EN DE HAAN

De KLM is verkocht. Aan Air France. Oei. Toen de plannen daartoe steeds definitiever werden maakte zich een soort nationale zenuwachtigheid meester van Nederland. De kranten stonden bol en alle nieuwsprogramma's op televisie werden eraan gewijd. Deskundigen draafden af en aan en geen kijker wist meer wat hij ervan moest vinden. Had een hele rij deskundige criticasters gelijk of moesten wij ons door Melanie Schulz laten geruststellen? Of door het statement van het kabinet dat Schiphol niet mag verworden tot een filiaal van het vliegveld Charles de Gaulle? Wie gelooft dat nou? Mooi ferm standpunt, met Jan Peterkeurmerk. Alleen onze MP krijgt zo'n tekst zonder blozen over de wal van zijn tanden. Zijn stijl is uniek. Jaap de HS probeert het ook wel, komt een eind, maar in zijn toon sluipt al gauw iets pedants. Te katholiek, net iets minder geloofwaardig dan dat christelijk-kloeke, dat ferme dus, van JP.

Maar goed, de KLM is verkocht. Aan de Fransen, uitgerekend aan de Fransen. Waarom voelt iedereen aan zijn water dat er iets schort aan die beslissing en verwoordt niemand dat? Zowel voor- als tegenstanders putten zich uit in gecijfer, in economische prognoses, in geredeneer. Klinkt allemaal rationeel, ontzettend verstandig. Vreselijk D66.

Intussen laat Nederland de oudste luchtvaartmaatschappij ter wereld uit zijn handen vallen. Als het een Rembrandt was geweest, zou de opschudding openlijk emotioneel geweest zijn. Maar nu het om een bedrijf gaat schamen wij ons ervoor te erkennen dat ook een milieuvervuilende, winstgerichte onderneming kan horen tot ons erfgoed. Ja, dat is nationalistisch gedacht. Maar is het niet beangstigend dat hopman Jan Peter en akela Melanie niet gewoon erkennen dat er iets ergs is gebeurd? Dat de zieltogende Nederlandse identiteit moet bestaan van verzet tegen andere culturen, van allerlei kletsboek over waarden waar normen worden bedoeld? Dat kennelijk een beeld gevoed moet worden van de Nederlander die nu eindelijk zijn verantwoordelijkheid eens moet nemen, die eens aan het werk moet en die vooral op alles wat hij doet moet kunnen worden afgerekend? Want daar zijn we goed in. In afrekenen. De calculerende burgers op het pluche.

Wie heeft er oog voor de zwaan versus de haan? Voor de majestueuze vlieger versus de rondstamper op eigen erf? Waarom geen contour getrokken om de Nederlandse identiteit en begrepen dat de geschiedenis van de luchtvaart daarin wortelt? De Fransen hebben het nationalisme, de levenskunst, de romantiek, de retoriek, de republiek. Dat laatste past niet helemaal. Wij hebben de pluri-forme samenleving, het christelijke schuldgevoel, de nuchterheid, het poldermodel, de monarchie. Ja, de monarchie! Zolang we die nog niet hebben weggeredeneerd moet koningin Beatrix, de majesteit, maar ingrijpen. Zich buigen over haar predikaten 'koninklijk' en 'hofleverancier' voor KLM en Albert Heijn. Want het blauw/wit van deze firma's lijkt al evenzeer besmeurd als het oranje van de voetbalshirts. Zij is een erkend bestrijder van wat vies en voos is; daarom zal zij een berispelend gebaar maken naar de raden van bestuur van beide firma's die een kruideniersmentaliteit hebben laten prevaleren boven hun verplichte trots op hun plek in onze samenleving. Noblesse oblige.